

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah —
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 260. — ŠTEV. 260.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 4, 1932. — PETEK, 4. NOVEMBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL.

“SPREMEMBA ABSOLUTNO POTREBNA” — ROOSEVELT

**BIVŠI PREDSEDNIK COOLIDGE
JE PRED DVANAJSTIMI LETI
PRIPOROČAL ISTO KOT ROOSEVELT**

“Trava ne bo mogla rasti po ulicah, ker bi jo oni, ki iščejo delo poteptali,” je rekel demokratski kandidat za predsedniško mesto. — Nobena stranka nima patenta na takozvani ameriški sistem. — Deset milijonov vzrokov je, da mora nastati sprememba v vladi.

Sinoči je govoril v newyorški Metropolitan Opera House demokratski predsedniški kandidat Franklin D. Roosevelt. Navzočih je bilo nad sedem tisoč republikancev, ki so odrekli svoji stranki pokorščino ter bodo glasovali za Roosevelta. — Prej je govoril Roosevelt v Newarku, kjer je očital republikancem, da so vprizorili kampanjo strahu in panike.

V svojem glavnem govoru v operi je citiral Roosevelt bivšega predsednika Calvina Coolidge-a, ki je rekel pred dvanajstimi leti, da je sprememba vlade zelo dobra za deželo, posebno če je kaka stranka predolgo na krmilu.

— Popolnoma se strinja z vsako besedo, ki jo je tedaj Coolidge izgovoril, — je rekel Roosevelt.

— Sprememba je danes dosti bolj utemeljena kot je bila kdaj poprej. Deset milijonov in več vzrokov je za spremembo. To so uničena upanja desetih milijonov nezaposlenih. Predsednik Hoover je rekel pred kratkim, da bo začela rasti trava po ulicah ako republikanci ne bodo več na krmilu.

— Trava bi dandanes ne mogla več rasti na ulicah, — je vzkliknil govornik, — ker bi jo poteptali ljudje, ki brez uspeha iščejo delo.

— Predsednik navaja za svojo zopetno izvolitev dva vzroka, ki se dasta izraziti v dveh stavkih. Gospod Hoover zahteva zaupnico, češ, da bi se brez njega položaja še poslabšal. V drugi vrsti pa prosi predsednik narod, naj čaka, da se bo zgodil čudež, ki bo prinesel izboljšanje.

Roosevelt je napadel tudi predsednikova izvajanja glede ameriškega sistema.

Citiral je Jamesa Madisona, torej enega onih mož, ki so sestavili ameriško ustavo. Madison je rekel, da je naloga zakonodajce, urediti nasprotujoče si interese raznih plasti naroda.

— Kateremu ameriškega sistemu dajete prednost, Madisonovemu ali Hooverjevemu?

— Nobena stranka nima patenta na ameriški sistem, niti republikanska, niti demokratska.

Nadalje je predbacival Hooverju, da ni bil zmožen sodelovati s kongresom. Niti tedaj, ko je imel v kongresu republikansko večino, ni bilo med njim in kongresniki sloge.

— V moji državi je bilo drugače, — je dejal Roosevelt. — Dasi je v newyorški zakonodaji večina republikancev, sem prav dobro shajal z njimi. Da se pomaga nezaposlenim, sem sklical posebno zasedanje. V teku šestih tednov je bila tozadevna predloga sprejeta in podpisana. V Washingtonu je bilo pa drugače. Dolgi šest mesecev je trajalo, predno je kongres prepričal predsednika, da je treba nekaj storiti za nezaposlene.

— Ako bom izvoljen za predsednika in če bodo imeli v kongresu republikanci večino, bom z njimi prav lahko izhajal, kajti kongresniki so človeška bitja ter so dovzetni za pravo besedo.

— Ako bom izvoljen, bom skušal izposlovati za ameriški narod dve človečanski dobrini, — delo in varnost. Da mi bo mogoče doseči ta cilj, vas pozivam k sodelovanju.

Ob devetih zvečer je dospel Roosevelt v Jersey City. Na Journal Square ga je pozdravilo nad sto petdeset tisoč ljudi.

Eno poveljstvo za vse evropske armade

PINT ŽGANJA NI ZADOSTEN DOKAZ KRIVDE

Zvezni sodnik v Arkansasu pravi, da morajo predložiti agentje najmanj galonov žganja, če hočejo komu dokazati kršitev postave.

Little Rock, Ark., 3. novembra. Sodnik John E. Martineau je rekel danes v zveznem sodišču, da bo zapodil vsakega suhaškega agenta, ki bo prinesel kot dokaz, da je kdo kuhal ali prodajal žganje, manj kot galonov žganja. Nekateri so ga prinesli dosedaj samo par kapljice ali pa komaj en pint.

— To je premalo — je rekel sodnik. — Na podlagi tako male množine ni mogoče ničesar ugotoviti.

Leicester, Mass., 3. novembra. V nekem hlevu na posestvu prometnega komisarja Col. Samuela E. Winslowa so izsledili žganje, ki je prodiralo na dan dva tisoč galonov žganja. Dve osebi sta bili aretirani.

Komisar je pred kratkim prodal hlev nekemu človeku, ki je rekel, da bo redil konje. Dotičnik mu je bil dobro priporočen in je plačal najemnino vnaprej.

414 ELEKTORALNIH GLASOV ZA ROOSEVELTA

V demokratskem glavnem stanu v hotelu Biltmore so večeraj izračunali na podlagi poskusnih glasovanj, da bo dobil demokratski predsedniški kandidat Roosevelt 414 elektoralnih glasov, Hoover pa samo 82.

BARVNI FILM O JUGOSLAVIJI

Mr. Konstantin Kostich bo pod avspicijami Jugoslovanskega kluba kazal dne 6. novembra ob pol štiri popoldne krasen barvni film o Jugoslaviji v International Institute, 341 East 17. Street.

Vstopnina 50c za odrasle, za otroke 25 centov.

INSULL BO MOGOČE IZROČEN

Washington, D. C., 3. nov. — Državni departament naznanja, da je bila potrjena izročilna pogodba med Grško in Združenimi državami, ki je bila podpisana 6. maja 1931. S tem postane postava veljavna in bo vsled tega mogoče Samuel Insull izročen ameriškim oblastim.

Dva zastopnika ameriške vlade se nahajata na parniku Roma na poti v Atene, da pripeljeta Insulla v Chicagi. Insull je pod obdolžbo goljufije, ker je razpadla njegova ogromna trgovina, ki je bila razširjena po celi Ameriki.

KAPITAN “NIOBE” RAZBREMENJEN VSAKE KRIVDE

Kiel, Nemčija, 3. novembra. — Danes je posebno mornariško sodišče razbremenilo vsake krivde Heinricha Ruhfussa, kapitana šolske lalje “Niobe”, ki se je potopila dne 26. julija z 69 kadeti na krovu.

VOJAŠKA ZAROTA NA ŠPANSKEM

Oblasti so prišle na sled nameravani vojaški zaroti. — Častniki so se hoteli dvigniti ob Herriotovem obisku.

Madrid, Španija, 3. novembra. Uradni krogi so naznanili, da je bila med obiskom francoskega ministrskega predsednika Herriota nameravana vojaška vstaja. Takoj po odhodu francoskega ministrskega predsednika bodo voditelji zarote aretirani. Vstaja je bila nameravana za dan pred Herriotovim odhodom, toda oblasti so se o pravem času izvedele za zaroto in jo preprečile.

Potniki, ki so imeli namen potovati v Pariz, so glasno protestirali proti vladni odredbi, da je navadni brzovlak omejen samo na Herriota in njegovo spremstvo. Vlada je ukrenila vse potrebno, da ne bi prišlo do kakega neprijetnega slučaja. Ves čas svojega bivanja je bil Herriot strogo zastražen, navzle temu, da je dal onim, ki so domnevali, da je prišel na Španjo, da bi sklenil vojaško zvezo, svojo častno besedo, da je imel njegov obisk samo prijateljski namen.

Med visokošolci je prišlo vsled Herriotovega obiska do resnega spopada in en dijak je bil ranjen, toda policija ni nikogar aretirala.

PREDSEDNIKOVA PROKLAMACIJA ZA ZAHVALNI DAN

Washington, D. C., 3. nov. — Predno se je podal predsednik Hoover na potovanje proti Zapadu je izdal v Beli hiši dve proklamaciji: eno za Zahvalni dan, ena pa za Dan premirja.

V proklamaciji za Zahvalni dan opozarja predsednik narod, da praznujemo to leto 200-letnico rjostva prvega predsednika Geo. Washingtona.

BOJI MED KITAJCI IN JAPONCI

Mukden, Mandžurija, 3. nov. — Šestdeset kitajskih upornih vojakov je bilo ubitih v žični ograji, ki je bila napolnjena z elektriko. Žica je bila razpeljana kot obramba pri Penghuangcheng postaji na Mukden-Antung železnici.

Kitajci so napadli japonsko posadko, ki je varovala železniško postajo, toda elektrika v žicah je ubila napadalce.

Medtem pa se vrše vroči boji ob železnici, ki vodi iz Tsitsiharja v Košan. Japonski zračni skadron je bombardiral glavni stan generala Pu Ping-šana v Pajenau.

PET ŽENSK USMRČENIH V AVTOMOBILSKI NESREČI

Richmond, Va., 3. novembra. — Na nekem križišču je kolidiral avtomobil, v katerem se je nahajalo pet žensk, z osebnim vlakom. Vseh pet žensk je bilo na mestu usmrčenih.

VELIK ŠTRAJK V BERLINU

Poulične železnice počivajo. — 15,000 delavcev je odložilo delo. — Stavko podpirajo Nazijci in socijalisti

Berlin, Nemčija, 3. novembra. Ves promet v tretjem največjem mestu na svetu je popolnoma ustavljen. Zastavkalo je 15,000 delavcev.

Samo mestna železnica je vozila v jutranjih urah. Na tisoče Berlinčanov je moralo v zgodnjih urah iti v dežju peš na delo. Nekateri so vzeli taksi, drugi pa so hoteli na prvo postajo mestne železnice.

Stavka se je pričela ob petih zjutraj in ob sedmih je policija zasedla vse postaje poulične železnice, busov in nadulne železnice, da prepreči nemire.

Stavkarji so postavili po postajah pikete ter so odločili delavce, ki so prišli na delo. Število teh so povečali še drugi, ki niso imeli dela in so iskali delo.

Da je bil položaj še bolj postopen, je prišlo naznanilo, da bodo iz simpatije do stavkarjev zastavkali tudi uslužbeni mestne poulične železnice.

Stavka se je pričela navzle temu, da delavci na svoje shodno niso glasovali za stavko s potrebnim dvotretinsko večino. Glasovanje proti znižanju plače, kar je bil vzrok za stavko, je bilo 14,471 proti 3993, kar je bilo izmed 21,902 glasov 131 glasov premalo za dvotretinsko večino.

Navzle temu je bila stavka razglašena bolj iz političnih namenov in vzrokov. Odbor uslužbencev je bil sestavljen iz komunistov in Nazijcev. V tem slučaju so se komunisti in Nazijci znašli prvič v enem taboru.

Stavka je bila razglašena zaradi znižanja plače za dva feniga (okoli pol centa) na uro.

Pri nastalih nemirih so bili trije aretirani, dva Nazijci in en komunist. Zaprti so bili pod obtožbo terorizma.

Nekateri delavci se niso hoteli posluževati mestne poulične železnice na nekaterih krajih pa so na vozove celo metali kamenje. Na nekaterih krajih so celo skušali razdejati tire poulične železnice.

Pred enim mesecem je prevoz na družba predlagala znižanje plače za dvajset fenigov na uro. Ker pa so temu znižanju uslužbeni nasprotovali, je družba za en mesec znižala plačo za dva feniga. Uslužbeni so vsled tega mislili, da misli družba še bolj znižati plače, ter so zastavkali.

BREZPOSELNI V NEW JERSEY

Newark, N. J., 3. novembra. — Država New Jersey je izdala 20 milijonov dolarjev v enem letu za podporo 300,000 brezposelnim in oblasti pričakujejo, da jih bo v nekaj mesecih 500,000.

Ravnatelj pomožnega urada Chester I. Barbard je obvestil guvernerja A. Harry Moore, da je bilo izdanih 100,100,000 za pomoč 100,000 družinam v 486 okrajih. 10,000,000 pa je bilo izdanih za pomoč nezaposlenim.

Barnard pravi, da ima v blagajni samo še \$3,780,146, kateri znesek pa bo pošel v decembru.

ZANIMIVA TOČKA FRANCOSKEGA RAZOROŽITVENEGA NAČRTA

PARIZ, Francija, 3. novembra. — Francoski razorožitveni načrt predlaga, da bi bile vse armade evropskih držav postavljene pod eno skupno poveljstvo, kar bi zadostovalo, da se prepreči vsak napad. V tem slučaju bi vsi vrhovni poveljniki armad posameznih držav odločevali o tem, k a k e skupne korake je treba napraviti, ako kaka država napade drugo.

S tem bi bila poveljstva posameznih armad zvezane v skupnem vojnem svetu, ki bi skupno nastopil proti vsakemu napadalcu v slučaju sovražnosti.

Niti Anglija, niti Združene države ne bodo naprošene, da bi bile udeležene v tej skupni strogo evropski vojaški sili.

Po francoskem načrtu bi bile skupne evropske armade razdeljene v dve skupini: Prva divizija bi bila sestavljena iz vseh narodov in bi imela za podlago prisilno vojaško službo po šest ali devet mesecev ter bi določena samo za obrambo. V tem ne bi bila zapopadna armada za delovanje v drugih delih sveta, kakor v kolonijah raznih držav, temveč samo za domačo službo. Nemčiji bi bila po tem načrtu dovoljena sorazmerno ista armada z drugimi državami.

Druga divizija bi bila majhna stalna armada v vsaki državi kot skupna mednarodna policijska armada pod skupnim mednarodnim generalnim štabom. Vsi generali različnih držav bi imeli pravico mobilizirati stalne armade posameznih držav proti napadalni državi.

Dvomljivo pa je, ako bosta Nemčija in Italija hoteli sprejeti tako organizirano mednarodno armado. Vendar upa Fraicija, da bo tudi Nemčija vsled tega, ker Francija hoče priznati pravico vsaki državi za svojo lastno armado, privolila v francoski načrt.

VZEL JE SVOJE ZDRAVILO

Mercedes, Tex., 3. novembra. — Dr. H. R. Garrido je vzel isto zdravilo, katero je predpisal za Mrs. Lucinda Lea de Candu, ki je takoj umrla, ko je popila zdravilo.

— Vi ste jo umorili. — so kričali sorodniki, okoli njene postelje.

— Nikakor ne, — se je branil dr. Garrido. — Umrla je vsled svoje bolezni, ne pa zaradi mojih zdravil. Glejte, sedaj bom vzel ista zdravila.

Vzel je isto količino od obeh zdravil in izpil. Ravno tako hitro kot Mrs. de Candu je umrl tudi dr. Garrido. Oblasti so odredile preiskavo.

Zdravniški izvedenci pravijo, da ker je zavžil oba zdravila ob istem času, je povzročil močan strup. Če bi bil posledek med obema pol ure, bi ne bil učinek tako usodepolen.

SAMOMOR AMERIKANKE V PARIZU.

Pariz, Francija, 2. novembra. Ameriški konzulat je sporočil, da so našli mrtvo Mrs. Jean Parker Rind, vdovo po kapitanu parnika “President Harding”. Pariška policija, ki je zadevo preskalo, je ugotovila, da gre v tem slučaju za samomor. — Njena mati živi v Little Rock, Ark.

BREZPOSELNI BREZ VODITELJA

Angleški brezposelni so zmedeni, ker nimajo voditelja. — Vlada je v velikih skrbih, kako bi jih spravila iz Londona.

London, Anglija, 3. novembra. Angleška “lačna armada”, katere demonstracije je razbila sila londonske policije, se nahaja še vedno v mestu brez načrta, kaj storiti.

Ker so oblasti pokazale odločen odpor proti korakanju demonstrantov proti parlamentu in aretirale njihovega voditelja W. A. L. Hanningana, je upadel brezposelnim vsak pogum. Zadnjih 24 ur so bili mirni brez vsakih načrtov za bodočo demonstracijo.

Večina nezaposlenih, ki so prišli v London iz vseh krajev Anglije, da protestirajo proti nezadostni vladni podpori, je zagrozila, da ostane v Londonu, dokler ne bo njena pritožba sprejeta v parlamentu.

Največja skrb oblasti je bila, kako razgnati to množico. Nekateri so odpotovali proti svojim domovom, po tretjem spopadu s policijo, toda ni znano, kaj bodo napravili oni, ki se se nahajajo v Londonu.

Upanje, da bodo njihovi voditelji preskrbeli, da bodo poslani domov, je izgnilo, kajti njih prevoz bi veljal najmanj \$4000, česar pa ne morejo nabrati s prostovoljnimi doneski.

Policija je naznanila, ako do sobote ne odpotujejo iz Londona, da jih bo poiskala po delavskih domih in drugih poslopjih, kjer so nastanjeni in jih bo spremila iz mesta.

Kako mislijo oblasti postopati, so pokazale, ko je policija obkolila glavno stanovišče in popisala vseh 70 brezposelnih ter jim ukazala, da čim prej odpotujejo.

V Angliji je 3,000,000 brezposelnih in dobivajo podporo od države ali pa od zavarovalnic za brezposelne. To število državnega popiranja je največje na svetu.

RUSKI PARNIK SE JE POTOPIL

Oslo, 2. novembra. — Ob zapadni obali Špienbergov se je potopil ruski parnik “Tovariš Stalin”, na katerem se je nahajalo 126 potnikov. Zaenkrat še ni znano, če se je kateri rešil. Parnik je odplul iz Tromsosa proti Špienbergu, kjer so velika ruska škafarska premožja.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za šest let	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" lahja vsaki dan izvesti nedelj in praznikov.
Dopolni brst podpla in osebnosti se ne priobčujo. Denar naj se blagoviti
politijski po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3875

EVROPSKA VELIČANSTVA

Malo jih je. Vojska jih je pobrala, in tistim, ki se še
vzdružujejo na površju, ni nič kaj lahko pri sre.

Angleško veličanstvo in veličanstva po skandinavskih
deželah so pravočasno spoznala, da je narod resničen vladar in da je veličanstvo le nekaj brezpotreben okrasek.
Narodu je treba le z mezinem ganiti, pa gre večstoletna
slava k vragu.

V Evropi sta samo dva vladarja, ki imata še nekaj
besed in oblasti. To sta romunski in jugoslovanski kralj.
O jugoslovanskem ne vemo dosti slabega, dočim se je ro-
munski kompromitiral pred vsem svetom s svojimi pusto-
lovčinami.

Jugoslovanski kralj je baje priljubljen pri pretežni
večini naroda. Celo inozemski diplomati in politiki, ki se
jim ni treba bati jugoslovanskih političnih oblasti, pri-
znavaajo, da bi se v sedanjem času Jugoslavija ne mogla
vzdržati brez Aleksandra.

Toda vladarske zmoglosti niso v Jugoslaviji noben
patent kraljeve družine. Po vladi jih dosti stremi, pred-
vsem pa narod, ki je menda edini usposobljen zanjo. Če
ni, je deloma njegova lastna krivda in mora pač še nekaj
časa čakati, da bo.

Vladi romunskega kralja so menda ure štete. Romu-
nom se je pristudilo njegovo žrebčevsko samosilje, in bo-
do prej ali slej omlatili z njim.

Španski kralj je moral kar čez noč pobrati nekaj svo-
jih dragocenih šil in kopit ter najbrž v čeških Karlovih
Varah z vsemi desetimi hvali Boga, da so bili Španci tako
gentlemanski, da so mu dovolili oditi z zdravo kožo.

Angleški kralj je že zdavnaj figura, ki se ne sme niti
pošteno oddalmiti brez dovoljenja angleškega ministrskega
predsednika, kateri vlada Angliji z dovoljenjem večine
narodnih zastopnikov. Kralj in njegovi princi se zaveda-
jo svoje usode in položaja ter vsled tega le toliko rogo-
vijo kot se spodobi.

Domneva, da se bo bivši kajzer vrnil na prestol, je
smesna. To se pravi, utegne se vrniti, toda Nemčiji ne bo
nikdar več vladal.

V Evropi so še trije kralji, ki vladajo po Mussoli-
niji volji: laški Viktorio Emanuel, albanski Zogu in bol-
garski Boris so povsem brezpomembni.

Zogu ni nikdar imel nobene oblasti. Vittorio Emanuel
je pa izgubil svojo oblast pred desetimi leti, ko mu je ko-
rajni bivši socialist Mussolini kar iznenada frknil s pal-
cem in sredinam pod nos. Tretji je bolgarski, ki pa tudi
dobiva iz Rima povelja.

Tak je torej položaj evropskih veličanstev. Prejšnje
generacije bi jih mogoče pogrešale, sedanja pa ne bo po-
točila za njimi nobene solze, ko jim bo odbila zadnja ura.

Vse je minljivo in vse mine. Tisočletja je trajala nji-
hova oblast, v začetku dvajsetega stoletja jih je pa za-
čela pobirati zanje strupena slava, ki se ji pravi volja na-
roda.

In izginili so drug za drugim: najprej portugalski
kralj in kmalu za njim njegov sin; med svetovno vojno
in po nji je pa porušil plaz ljudske volje: bolgarskega Fer-
dinanda, nemškega Viljema, avstrijskega Karola, ruske-
ga Nikolaja, grškega Konstantina in slednjič španskega
Alfonza.

Šli so in Bog jimini. Oni, ki so ostali, so pa menda že
vsaj toliko previdni, da zbirajo potreben denar oziroma
sredstva, da jim ne bo treba stradati, ko jim bo rekel na-
rod: — Vsake pesmi je enkrat konec. Tudi tvoja je kon-
čana. Scram!

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda
v Ameriki — Naročite ga!

SRCE ZA RAZUMEVANJE

Ta poslanica je naslovljena na vas, državljane nedavne-
ga priseljenškega izvora. Ideal Amerike je za vas še
vedno nekaj svežega in živega, up, ki ga nista raba in čas
zatemnila.

Vi, ki ste prekinili ljube vezi in odpovali iz sta-
rodavnih pristanišč, da giteče nov raj počitka in
udobja, predstavljate v gotovem pomenu želje vseh
ljudi, tukaj in v inozemstvu rojenih, da bi imeli več
jo priliko za življenje in za uživanje sadov svojega
dela. Toda nesuka porazdelitev življenjskih bremen,
predvsem utinki neenakosti in krivice, dosti bolj
teže nove priseljenec v borbi za zopetno obnovitev.

Novi Amerikanci, ki so prvi prizadeti od vsakega vi-
harja, od gospodarske depresije in vsakovrstne raz-
redne negotovosti, streme bolj kot katerikoli drugi
element našega prebivalstva, po vodstvu in stalnosti,
po nevirani poti, voditi k prilikam in predvsem po
simpatijah in razumevanju.

Ni vam bilo z rožicami postano, ko ste začeli novo
življenje v novih in tujih okoliščinah. Nekaterim je
novo življenje prineslo uspeh in bogastvo, skoro vsi
sino pa dobili priliko za udobnejše življenje ter ob-
lubo, da bodo mudi otroci vzgojeni in živeli v boljših
razmerah. Oni, ki so bili deležni več prilik, ne bodo
nikdar pozabili svojih krivic in težav ter bodo vedno
želeli, da bi bila manj srečnim naklonjena prilika za
človeku spodobno življenje in da bi ne izgubili upa-
nja v boljšo bodočnost. V tem usodnem času sre
mimo val po boljši bodočnosti.

Edinole srce, ki razume, zamore odpreti vrata v
Ameriko, katero so opazili in o nji toliko pripo-
vedovali. To opazovanje ne sme pihati in pripovedo-
vanje o Ameriki ne sme biti nikdar končano. Oko, ki
vidi v vsak kot in vojaž le dežele, v domove revežev

in palače bolj srečnih; uho, ki sliši plač in smeh;
razum, ki pozna razmere vseposod — predvsem pa
srce za razumevanje.

Kdo bo olajšal bremena življenja? Kdo drugi kot
oni, ki bo znal pridobitve življenja bolj enako raz-
deliti med vse razrede in jih znal prilagoditi raz-
meram ljudi.

V tej uri sodbe in krize se je pojavil FRANKLIN
D. ROOSEVELT, ki ima razumevanje in, vdanost
do razredne pravčnosti. On bo oživel pojemajoče
upanje milijonov moških in žensk, stokratnih pod
pretežnimi bremenami. Moški in ženske, ki zastoj
iščejo prilike za delo, da bi pripevali svoj delež
k napredku dežele, morajo imeti najnujnejše po-
trebitve. Simpatija in sočutje morat azavzeti me-
sto v zadevah človečanstva. Srce, ki razume, mora
zopet prevzeti vodstvo.

Ko bo posegel FRANKLIN D. ROOSEVELT s
svojimi izrednimi zmoglostmi v naše narodne ja-
ve zadeve, s svojim širokim znanjem, bistrovid-
nostjo in pogumom in ko se bo vzpodbudno lotil
naših socialnih in gospodarskih zdev, bi napoči-
lo novo razdobje. Da se približa to razdobje, za-
morejo omogočiti ameriški voljci tukaj in v ino-
zemstvu rojeni. Vse se morajo združiti v sveti na-
logi, da razbremenijo preveč obremenjene ter da
navdajo ves naš narod z ožarjem resničnih ob-
ljub.

GLASUJTE ZA ROOSEVELTA!

(Advertisement)

Avstrijska politika.

Znano je stremenje premaga-
nih držav po ukinitvi ali vsaj po
omejitvi obveznosti, ko so jih mo-
rale prevzeti po mirovnih pogod-
bah. Med premagane države spa-
da tudi avstrijska republika ki
pa si v zunanji politiki do zdaj ni
mogla dovoljevati nobenih ek-
stratur. Seveda je v nemiskona-
cionalno usmejenih krogih živa
enaka tendenca kakor v Nemčiji
ali Madžarski. Toda državnica je
vključena v zlate verige internaci-
jonalnih kreditov in zato niti
stremenje po "Anschlussu" ne
more do veljave. Vrh tega Avstri-
ja že od početka sem trpi na no-
tranih finančnih krizah, ki so po-
vzročile polom njenih največjih
bančnih organizacij.

Prvo konstituiranje so izvedli
v Avstriji socialni demokrati. Prvi
predsednik je bil Setz, današnji
dunajski župan, prvi dr-
žavni kancler pa dr. Renner. So-
cialni demokrati so si zamislili
nemško Avstrijo kot enotno naci-
onalno državno organizacijo, ki
naj bi se prej ali slej pridružila
veliki Nemčiji. Toda že s početa-
ka je bilo videti, da pri tem ne
ostane. Druga, že takrat enako
močno stranka, krščansko-social-
na, je imela vse drugačne ten-
dence. V enotni Avstriji je pre-
vladoval Dunaj, ki so mu stala ob
strani tudi druga večja mesta in
industrijski kraji. Taka Avstrija
bi bila trajno izročena nadmoči
socialistov. Podleželski človek,
kmet, mali obrtnik, mali trgovec,
pa je bil že od davnega pretežno
krščansko-socialno orijentiran in
ni imel razumevanja za marksi-
zem. Ni bilo tedaj težko, da so vse
protimarksiistične stranke pod
duševnim vodstvom dr. Seipla v
prav kratkem času spremenile av-
strijsko ustavo in napravile iz
centralistične skupnosti zvezo de-
žel. Avstrija je danes zvezna dr-
žava, v kateri Dunaj nima niti
približno tako močnega vpliva,
kakoršnega bi imel v enotni dr-
žavi.

Socialni demokrati so kmalu
bili izrjeni iz vlade v opozicijo.
državna politika pa se mota na-
prej po staroavstrijskem Taaffe-
jevem geslu "Fortwursteln". Zato
tudi danes nima Avstrija stabil-
ne politike, zlasti ne, odkar so
vladajoči krogi izgubili svojo po-
litično glavo. Seipla Politični po-
ložaj države je stabilen, vladajo-
ča krščansko-socialna stranka in
socialistična opozicija si po moči
nista zelo različni. Kar je vmes
— Velenec in Landbund in Hei-
matblock — so drobci, ki bi v dru-
gih razmerah ne prihajali vpo-
štev, v Avstriji pa imajo važnost
kot jekleček na tehtnici. Vsem je
že v spominu glasovanje o odo-
bitvi sedanjega mednarodnega
poročila, ko se je vlada imela za-

hvaliti le golemu slučaju za for-
malno večino enega glasu. Toda
posledice tega pakta o posojilu
trajajo še naprej, ker se Velenec
ci dosledno kujaajo in vztrajajo v
opoziciji proti vladi. Umrl je tu-
di Schöber, ki je neklerikalne me-
ščanske stranke še znal držati v
neki stalni liniji.

Položaj v Avstriji je danes tak,
da ima v parlamentu Dollfuss za
svojo vlado en glas, ali v najbolj-
šem primeru dva glasova zjam-
čene večine. S tem izgledi je stol-
pil zvezni kancler pred parla-
ment, ki se je 18. oktobra sestel
k jesenskemu zasedanju. Jasno je
da pri takem številčnem razmer-
ju ni misliti na kako smotreno
načelno politiko, kaj šele na po-
litiko "močne roke". Dollfuss za-
to krčevito snubi Velenec, ki
pa za sedaj odklanja sodelova-
nje. Sicer pa počitica velenecskih
glasov tudi ne bi ravno zabelila
zelja.

Grozi pa še druga nevarnost:
razkol med krščanskimi socialci.
Že spomlad se je na strankinem
zboru pojavilo nesoglasje. Stari
voditelj Kunschak, Luegerjev ne-
čene, se je užaljen umaknil. Gro-
zeči prelom se je sicer zalepil, to-
da nova nevarnost se poraja iz
gospodarske situacije. Meščanski
sloji stranke, obrtniki in trgovci,
niso zadovoljni z gospodarsko po-
litiko vlade. Tudi uradniki s se-
danjim kurzum niso zadovoljni. V
ušesih vseh meščanskih slojev, tu-
di krščansko socialnih, zveni ge-
slo opozicije: "Proti agrarnemu
kurzum!" Sedanja gospodarska po-
litika vlade po mnenju teh krogov
poleg nevarnosti zvišanja davkov
in redukcije prejemkov ustvarja
še nevarnost podraženja živil.
Vlada pa ima v gospodarski, zla-
sti carinski politiki vezane roke
ne le radi kmečkih mas krščan-
sko-socialne stranke, marveč tu-
di zaradi sodelovanja Landbunda
v vladni koalicii. Popuščanje v
agrarni politiki bi ustvarilo ne-
varnost, da odpade de Landbund
in s tem pade vlada večina.

Temu nasproti stoji socialna
demokracija v svoji opoziciji kot
sklenjena načelna enota, vendar
pa tudi ona nima resnega izgle-
da na pridobitev večine, ker so
vse druge politične skupine nje-
ne ostre nasprotnice. Položaj pa
je tak, da bi tudi volitve ne mo-
gle prinesiti bistvene spremembe.
Zato je zelo verjetno, da bo raz-
veljavljen vsakegašni sklep parla-
menta, naj se še to zimo razpiše-
jo nove volitve.

(Razpust parlamenta je bil med
tem res že odločen. Op. ur.)

Pri takih razmerah se mora člo-
vek res začuditi, da se Avstrija
vendarle čuti poklicano, po zgle-
dih Nemčije in Madžarske trkati
na mednarodna vrata z zahtovo

po spremembi mirovnih pogodb v
smerni militarizacije. Kot prvo
stopnjo zahteva Avstrija spre-
membo sedaj določenega sistema
državne obrambe v milico in seve-
da pravice jače oborožitve. Sko-
ro nerazumljivo je, kaj Avstrija
pričakuje od te akcije, in še bolj,
kako si pri svoji notranji nestal-
nosti predstavlja uvedbo milicne-
ga sistema.

LETALSTVO DOBROTNIK ČLOVEŠTVA

Primerov, da pomaga letalstvo
človeku v sili in nesreči, je mno-
go. Vsi jasno pričajo, da ima člo-
vevo v letalstvu ne samo izborno
prometno sredstvo in strašno o-
rožje, temveč tudi velikega do-
brotnika. Letalska pomoč v sili
ima za seboj celo vrsto junaštev.
Najvažnejša je pomoč letala v
primerih, kjer gre za človeško živ-
ljenje. Prevažanje bolnih ranjen-
cev, zdravnikov in zdravil po zraku
se je že večkrat sijano obne-
slo. Naj omenimo samo nekaj pri-
merov.

Poveljnik letališča v Ostersun-
du na Švedskem je dobil nujno
prošnjo, naj prepelje iz oddaljene
vasi težko bolnega. Takoj je po-
slal tja letalo z dvema vojaškima
pilotoma. 20 km dolgo pot sta
preletela v 70 minutah in čez pol-
drugo uro je bil bolnik na opera-
cijski mizi v bolnici, kjer mu je
takojšnja operacija rešila življe-
nje. Na pustem otoku, 115 milj
od obale Alaske, se je učiteljica
pri čiščenju puške teško ranila.
Na vsem otoku ni bilo mogoče do-
biti pomoči. Po radiju so zapro-
sili za nujno pomoč, toda morje
je bilo nemirno in nobena ladja
ni mogla do otoka. Kar se je po-
javilo nad otokom letalo, ki se je
spustilo na zasneženo poljano. Iz
njega je izstopil zdravnik, ki je

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1933

Kdor jo hoče imeti, naj
nam piše.

Cena 20c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

prisel se o pravem času, da je re-
šil učiteljski življenje.

V Avstraliji, kjer je treba ra-
čunati z ogromnimi razdaljami je
že organizirana stalna letalska
zdravniška služba. Postojank, ki
imajo zdravnika, letalo, pilota, le-
karno, skladišča bencina in ra-
dio-postajo, je v Avstraliji mno-
go. Kjer se ne da operacija na-
praviti na mestu, prepeljejo bol-
nika z letalom do najbližje bolni-
ce. Ta sanitetna služba se je si-
jajno obnesla. Brez nje bi bili far-
merji in njihovi svojeci v odda-
ljenih krajih izročeni na milost
nemilost raznim boleznim. Zgodo-
vinsko je delo, ki ga je opravilo
letalo nemške Lufthansa 1. 1927,
ko je prepeljalo iz Frankfurta
preko Moskve v Teheran v Per-
ziji 100.000 doz cepiva proti ko-
leri, ki je takrat divjala v Perzi-
ji. Pomoč prebivalstvu zamrzne-
nih otokov v Baltičkem morju bi
bila tudi nemogoča brez letal. Tu-
di zamrznjene parnike v sever-
nih krajih so že večkrat rešili na
širnem morju, edino na ta način,
da so metali posadki iz zraka ži-
vila. Tudi planinske kočice visoko
v gorah dobivajo v sili pomoč po
zraku. S padali mečejo iz letal ko-
šar hrano, gradbeni material,
kurivo itd. 50 poletov je treba, pa
spravijo v gore toliko matrijala,
kolikor bi ga znesli nosači tja v
50 dneh. In zračni promet je v tem
primeru celo 30% cenejši.

Zanimiv je bil primer rešitve v
Alpah pred leti. Znani francoski
pilot Thoret je opazil med polom
na ostrem grebenu Mont
Blanca turistu v nevarnosti, da
pade. Turist je dajal letalen zna-
menje z robcem. Letalec se je ta-
ko vrnil v dolino in alarmiral
gorske vodnike, ki so se brž na-
potili v gore in rešili turista ter
njegovega ranjenega spremlje-
valca. Letalstvo pa igra važno
vlogo tudi v pokončevanju škod-
ljivega mrčesa in gašenju gozd-
nih požarov.

SLOVENSKA PRIREDITEV.

V nedeljo dne 27. novembra po-
polne ob pol treh bo v Sloven-
skem Domu v Brooklynu tambu-
raški koncert. Sodelovali bosta
tudi pevski društvi "Slovani" in
"Domovina". — Tamburaši bodo
vkratem igrali tudi za radio. Po-
drobnosti bodo pravočasno objav-
ljene.

DENARNA NAKAZILA IZVRAJUJEMO ZANE- SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA- STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 3.50	Lir 100	\$ 5.70
Din 300	\$ 5.50	Lir 200	\$ 11.20
Din 400	\$ 6.75	Lir 300	\$ 16.40
Din 500	\$ 8.25	Lir 400	\$ 21.75
Din 1000	\$ 16.25	Lir 500	\$ 26.75
Din 5000	\$ 79.00	Lir 1000	\$ 52.50

Za izplačilo veljnih zneskov kot zgoraj navedeno, bodaj v dinarjih ali
tirnih dovoljujejo še boljše pogoje.

V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " 10.00	\$ 10.85
" " " 15.00	\$ 15.90
" " " 20.00	\$ 21.00
" " " 25.00	\$ 26.10
" " " 30.00	\$ 31.20

Prejemnik dobi v starim kraju izplačilo v dolarjih.
Največ nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za priloženo št.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Zaročenec: — Kajne, draga, da
boš mogla živeti od mojih do-
hodkov!!
Zaročenka: — No, ja, bo že...
Toda od česa boš pa ti potem ži-
vel?

— Oprostite, slišal sem, da iš-
čejo tu blagajnika.
— Da, in celo dva. Novega in
starega.

— Meni lahko brez skrbi daste
hoerko. Tudi če bi se mi kaj zgo-
dilo, bo za njo poskrbljeno, ker
sem visoko zavarovan.
— Kaj pa če se vam nič ne zgo-
di?

— Pod nobenim pogojem bi ne
vzela moškega, ki bi mi lagal.
— Torej hočeš ostati stara de-
vica.

— Oprostite, prosim, ali stanu-
je tu družina Bergstrom?

— Ne, toda v drugem nadstrop-
ju stanuje gospod Berg, v četr-
tem pa neka gospa Strom!
— Tako, tako... potem sta pa
najbrž ločena!

Krotilec levov v kletki med le-
vi, ko mu pride vratar povedat,
da je prišel eksekutor:
— Dobro, le naj vstopi.

Vse prenese ljubezen — samo
pomišljanja ne.

— Kaj pa danes pevka toliko
kriči, saj je dobila devet šopov
rož.
— Res je to, toda pravi, da jih
je naročila deset...

Za žensko je važna preteklost,
za moža pa bodočnost.

Pomočnik tovarišu:
— Ako ne bo mojster prekli-
cal svoje besede, grem.
— Kaj pa ti je takega rekel?
— Da moram iti...

Ženska ne zahteva razumeva-
nja, temveč ljubezni.

— Pomisli, prijatelj, ko sem
prišel večeraj iz pisarne domov,
mi je primaknila žena naslonjač k
peči, pripravila mi je copate in
mi celo osmažila pipo.
— Povej mi no brž, koliko je
veljala njena nova obleka?

Solze so še vedno najmočnejše
orožje žensk.

— Le dajte se zavarovati pri
nas. Če bi si zlomili roko, dobite
1000 dolarjev, če bi si zlomili no-
go 2000, če bi vas pa doletela sre-
ča, da bi si zlomili vrat, vam iz-
plača zavarovalnica 20.000 do-
larjev.

Lekecija, ki nam jo deli ljube-
zen, prihaja večinoma prepozno.

Glavni ravnatelj novoosnovane
delniške družbe se je pogajal z
amer. "Kraljem jekla", Schwa-
bom za večjo dobavo.

Ko sta se pogodila za kakovost
in ceno, je načel ravnatelj koelji-
vo vprašanje plačila.
— Veste, — je dejal, — glede
plačila bi sprejeli seveda tudi
delnice našega podjetja namestu
denarja?

— Seveda, — je pritrdil
Schwab s presenetljivo naglico.
— Pa na kakšni podlagi? — je
vprašal začuden ravnatelj.

— Tono delnice za tono jekla,
je odvrnil Schwab.

Kdo je optimist? Na to vpraša-
nje je nešteto odgovorov.
Znan mu je pa tudi naslednji
slučaj:

Rojak, ki je bil že deset let ple-
šat, se je odločil in šel v lekarno
vprašat, če imajo kako sredstvo,
s katerim bi si glavo namazal, da
bi mu zrasi lasje.

Lekarnar mu je dal neko ma-
zilo.

— Koliko stane? — je vprašal
rojak.

— Petindvajset centov.
— Ali mi bodo zrasi lasje?

— Na škatljici piše, da bodo,
jaz pa ne vem.
Rojak je nekoliko mislil in de-
jal:

— No, če na škatljici piše, da
bodo zrasi, mi pa še dva glavni-
ka prodajte.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

K. W. ARAMIS:

ZNIŽANA NAJEMNINA

Gospodična Ksaverija je stanovala že šesto leto kot podnajemnica pri Zachlanskijh in plačevala je za temno sobico sto zlatih mesečno.

Že dvakrat so bili v teh letih znižali gospodični Ksaveriji plačo, nazadnje so ji pa vzeli že doklado za večerne tečaje. Gospodična je bila namreč učiteljica in tako se ji je plača neprestano krčila; a prvega je bilo preba kljub temu i nacti pripravljenih sto zlatih za najemnino in jih odšteti gospodinjici. Gospodična Ksaverija je plačevala najemnino točno, dokler ji niso jelo tovarišice nekega dne prigovarjati:

— Kaj ti še vedno plačuješ sto zlatih za svojo mračno sobico?

— Že šesto leto, vedno enako.

— Ni mogoče. Saj so se stanovanjske razmere v teh letih močno izpremenile... Tako luknjo lahko dobiš zdaj za 70 zlatih, in sicer na lepšem kraju, sredi mesta.

— Toda jaz sem se že privadila, — se je branila gospodična Ksaverija plaho.

— Čemu si se privadila? Plačevati tako visoko najemnino?

— Ne, pač pa svoji sobici. Menjati stanovanje je vedno tako neprijetno. Človek nikoli ne ve, na kakšne ljudi zopet naleti...

— Kaj so Zachlanski tako idealni ljudje?

— Tega ne trdim, toda pri njih sem še vedno na boljšem kakor drugje; poznam vsaj njihove dobre in slabe strani. Svoji okolici sem se privadila.

— Recimo, da je tako. Toda s tem še ni rečeno, da je treba plačevati za tako luknjo previsoko najemnino. Reci jim, naj ti najemnino znižajo. Saj so ti v teh šestih letih že dvakrat znižali plačo, a najemnine v Varšavi padajo. Opremljenih sob je zdaj vse polno. Tvoja gospodinja to tudi dobro ve in ti bo najemnino gotovo rada znižala. Kar poskusi, boš videla, da bo res tako.

Gospodična Ksaverija se je res dala pregovoriti in govorila je z Zachlanskim zastran znižanja najemnine. In takoj drugi dan je poročala o tem v šoli svojim tovarišicam.

— No, kako si opravila? So ti znižali najemnino?

— Seveda so jo, brez vsakega obotavljanja. Odslej bom plačevala samo sedemdeset zlatih namesto sto.

— Vidiš, saj smo ti pravile! Pa nis se nisi hotela poslušati!

— In vendar vam moram po pravici povedati, da mi je to malo nerodno. Ne bila bi smela prositi Zachlanskijh, naj mi znižajo najemnino. To je bila z moje strani lahkomiselnost.

— Kaj praviš? — je zaploskala najrazboritejša izmed Ksaverijinih tovarišic z rokami... Mar ti pada denar z neba? Kaj ne igra trideset zlatih pri tebi nobene vloge?

— Seveda jo igra, pa še kakšno. Toda to je koščica zadeva, ta preklicana najemnina... Od večeraj gospod Zachlanski sploh več ne govori z menoj, mulo kuha. A ona mi je davi na pozdrav komaj odzdravila. Že vidim, da se je naše iskreno medsebojno razmerje ohladilo, še več, docela pokvarilo se je. Čutim dobro, da bom težko vzdržala z njimi pod isto streho. Bolje bi bilo, da je ostalo pri prvotni najemnini.

UMETNE SANJE

Prvi, ki je začel sanje raziskovati znanstveno, je bil učenjak Berner, ki je 1885 napravil poskus, da bi ugotovil, od kod izvira mora. Specemu človeku je dal volneno odejo čez obraz, tako da mu je zakril usta in deloma tudi nosnice. Specij človek je pričel težko dihati, obraz mu je postal rdeč, vratne odvodnice so se mu nabrekli, ob vsakem dihu je zaštokal — a se ni mogel ganiti. Z veliko muko se je telo končno obrnilo, da se je osvobodilo odeje, dihanje je postalo takoj mirnejše in tako tudi spanje. Ko se je poskusna oseba zbudila, je pripovedovala, da se ji je sanjalo o grdi živali, ki ji je ležala na prsih. (Ovirano dihanje je torej vzrok za nastanek more, te ovire pa lahko sledijo iz notranjih organskih motenj.)

Poznejši priložnostni poskusi so pokazali, da vzbujajo metanje majhnih kamnov ob šipe v splošno človeku na pr. sanje o bitki, v kateri se oglašajo neprestani strelji. Nekoliko kapljice vode na splošje je povzročilo, da je sanjal o velikanskem nalivu. Šele nedavno umrli norveški psiholog Mourley Vold je začel vprašanje sanj raziskovati povsem sistematično.

Že prejšnji raziskovalci so domnili, da povzroča vsaka sprememba lege v spanju nove sanje. To zavoljo tega ker se tudi v spanju, in sicer čim lažje je spavje, tem dolžeje, zavedamo telesne lege. Vsak novi vtisk prinaša nove predstave in te spreminjajo sanjske zgodbe.

Vold je začel najprej raziskovati vpliv dražljajev spodnjih končin na značaj sanj. 23 svojim dijakom je na pr. naročil, naj si obvežejo levi sklep stopala pod gležnjem naposredno, preden so se odpravili spat. Ta obveza je povzročala trajen nočni dražljaj. Kontrolni poskus v prejšnji noči se je izvršil brez obveze. Rezultat je bil ta, da so sanje druge noči vsebovale dva in polkrat več gibalnih občutkov v stopalu in nogah sploh nego v prejšnji noči. Poskusnim osebam se je na pr.

sanjalo mnogo o tem, da sedijo, stojijo, tekaajo, se plazijo, jahajo itd. Učinek obveze in njenih dražljajev na mišice nog je bil torej nedvomen.

Vold je na sličen način raziskoval učinek obvez na obeh spodnjih končinah. Tudi tu se je pokazal porast motoričnih sanjskih predstav, in sicer posebno takšnih ki so izražale pasivno gibanje vsega telesa (na pr. vožnja) ali sporedno premikanje nog (na pr. sedanje, vstajanje itd.) Prve predstave izvirajo gotovo iz tega, da se dražljaji na obeh gležnjih preko možganov razširijo na vse telo, predstava o paralelnem premikanju obeh nog pa nastaja gotovo tako, da vzbujajo umetni istočasni in enakomerni dražljaji obeh gležnjev predstave o prejšnjih dejanjih in stanjih, ko je istotakšno gibanje gležnjev tvorilo fiziološko podlago dejanja ali stanja.

Podobne poskuse je izvršil Vold z gornjimi končinami, in sicer je poskusnim osebam naročil, naj si, preden ležajo v posteljo, nataknejo usnjene rokavice z gumbom na eno ali obe roki. V sanjskih podobah so poskusne osebe potem prijemale in delile razne predmete, jih dvigale, ploskale, veslale itd. Učinki so bili torej z rokavicami podobni kakor z obvezami pod gležnji.

Vold je izvršil še premmogo drugih poskusov, ki so pokazali, da izvira velik del naših sanj iz telesnih in čudnih dražljajev, ki vplivajo na možgane med spanjem. Pokazali so tudi, da se daje sanje, ki so jih smatrali mnogi psihologi za posebno težak problem, prav tako eksperimentalno raziskovati kakor vsak znanstveni predmet, predvsem pa mnogo sigurneje nego po spekulativnih metodah, ki so bile do najnovejšega časa tako priljubljene.

SMRT ZA TATVINO
PŠENICE

Radi velikega gladi je bilo v Sovjetski Rusiji mnogo žitnih tatvin, posebno pšenice, katero odtušajo kmetje s kolektivnih posestev in si meljejo moko za hišno porabo. Ker pa je bilo takih slučajev preveč, so bile izdane stroge kazni za "tatvino kruha". To se nanaša tudi na tatvino pšenice, katero prevažajo po železnici ali po vodi. Organi sovjet. vlade so se prav brezobzirno borili proti

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi ala-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

ti tatovom javnega imetja, a da bi bil uspeh tem večji, sta zadnje čase centralni izvršilni komite in svet narodnih komisarjev sklenila, da se za tatvino prevoznega žita uporabi najvišja mera socialne zaoščitve — smrtna kazen s konfiskacijo imetja. Po tej odredbi je število kandidatov za smrtno kazen v SSSR nenadno naraslo na nekaj tisočev.

Dejstvo, da kmetje kradejo žito, ne vzbuja nikakega začudenja, zakaj državni gospodarski načrt ukazuje, pod pretjo težke kazni destavo vse žetve, tako da ostajajo kmetje brez najpotrebnejše hrane. Pri tem se javlja glad in vse vasi v Ukrajini so ostale prazne, zakaj kmetje beže pred gladom v mesto. Radi teh žalostnih razmer se je obrnila Zveza ukrajinskih nacionalistov na Ligo narodov, naj posreduje za pravico. Koliko žita so vendar kmetje dali vladi, a od nje niso prejeli ničesar, marveč morajo gladovati...

PROSLAVA MEDNARODNEGA
TEDNA VARČEVANJA.

Morris Plan je izdal primerno ugotovilo.

Mednarodni kongres za varčevanje je določil, naj bo ta teden posvečen pouku o koristih varčevanja. Vsi narodi na svetu vodijo kampanje, kojih svrha je, naučiti ljudi, kako koristno je varčevati. Posebna pozornost je posvečena šolski mladini, da se bo v zgodnji mladosti naučila varčevati. Po mnogih ljudskih šolah se vrše tekmovanja med učenci, kateri bo napisal najboljšo razpravo glede pametnega varčevanja.

Varčevanje nikakor ne pomeni skopušstva. Morris Plan je te dni objavil članek z ozirom na mednarodni teden varčevanja, v katerem je rečeno: — Varčna družina ne kupi denarja. Pametno ga izdaja za svoje potrebe ter sledi sistematično. Morris Plan svetuje onim, ki imajo kaj denarja, naj ga nalože v njegove certifikate, ki nosijo 4½ odstotka obrestí.

Za podrobnosti pišite ali pa vprašajte, pri Morris Plan Company, 3 West 42 Street, ali pri podružnicah, 17 Union Square, 110 East 125th Street, V Bronxu ali Westchester 391 East 149. St., 6 Getty Square, Yonkers, N. Y., V Brooklynu, 191 Joralemon St. in 36 Graham Ave.

REVMAZEM, ŠKROFULOZNOST, ŽOLČNE
BOLEZNI, NEREDNOSTI KRVÍ, BOLEZNI KOŽE
in NERVOZNOSTI vsah vrst se ozdravi z redno
uporabo "PINIPUR"

SMREKOVH IGEL V KOPELI

Kopeli PINIPUR so zelo oživljajoče, povečujejo in okrepjujejo.

PINIPUR je čisti ekstrakt smreke, znanstveno izvečen iz smrekovega drevesa, ki raste v turinških gozdovih ter je znano kot aristokrat družini iglastih dreves.

NA TRGU USPEŠNO IZZA 1745

V kanah po pol kilograma CENA ZA POL KILOGRAMA \$5.

in en kilogram ZA EN KILOGRAM \$10.

A. B. C. HEALTH COMPANY

236 W. 54th STREET NEW YORK CITY

Ni Vam Treba Prenašati Pohištva
Da Dobite Dobro Razsvetljavo

Ali ste že kdaj prenesli polovico pohištva v sobo, da ste dobili zadovoljivo luč za bridge-igro—samo da ste dobili koga sedeti v senci, pa naj ste svetilke tako ali tako priredili?

Zaeno z MAZDA ŽARNICAMI

\$14.95 V GOTOVINI

naši odjemalci pa lahko plačajo \$3.95 na roko, in \$3.70 mesečno, tri mesece.

Pohištva vam ni potreba prenašati, da dobite dobro razsvetljavo. Kjerkoli prodajajo električne žarnice, boste dobili posredne priprave za razsvetljavo—svetilke, ki mečejo močno luč proti stropu, od katerega se odbija in razširja. Z veseljem boste deležni dobre enakomerne svetlobe, brez žarenja ali sence—kar je izborna razsvetljava za par mize za bridge, za igranje na piano, za šivanje in otroke pri učenju.

Na razpolago je dosti vrst posrednih priprav za razsvetljavo, ki so vredne, da si jih ogledate. Tukaj je po našem dobrem mnenju—svetilka za vse prilike, ki jo je mogoče uporabljati kot običajno stojajočo svetilko ali pa za posredno razsvetljavo.

Stojajoča svetilka trosvetlečnega vzorca, s sivim, nagubanim svetlim senčnikom. V senčniku je reflektor in močna Mazda žarnica, da pošilja luč proti stropu.

THE NEW YORK EDISON COMPANY BROOKLYN EDISON COMPANY, INC.

THE UNITED ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY

NEW YORK AND QUEENS ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY

Električne priprave so naprodaj tudi v mnogih department, pohištvenih in železnih trgovinah ter pri prodajalcih električnih potrebščin.

VAMPIRJI
ROMAN VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

29

— Nekoč nismo bili to, kar smo zdaj, gospod markiz, — je začel Mascarot. — Pred pet in dvajsetimi leti smo bili mladi, poštenji ljudje, polni mladostnih iluzij, polni zaupanja, iz nas je kar puhtel pogum, ki je ponos vojaka na bojnem polju. Stanovali smo vsi trije v siromašnem hotelu v rue de la Harpe in imeli smo se radi kot bratje.

— O kako davno je bilo to! — je zamrmral Hortebize.

— Da, davno je bilo, — je nadaljeval Mascarot — in vendar se mi zdi, da je bilo danes. In sree mi stiska silna boleost, če se spominim, kako brdko smo se v svojih nadah razočarali. Takrat smo bili siromašni, gospod markiz, toda bodočnost smo videli pred seboj v najlepših barvah. Catenae je bil odlikovan za svoje delo "O prenosu lastnine", Hortebize za svojo delo "Analiza sumljivih snovi". Jaz sem pa uspešno študiral pravo. Nesreča je hotela, da se je Hortebize sprl s svojo rodbino, Catenaevi roditelji so živeli v bedi, jaz pa sploh nimam rodbine... Tako smo začeli polagoma gladovati.

Jaz edini sem zaslužil nekaj denarja z inštrukcijami... Zaslužil sem pet in trideset krajcarjev na dan in tda bo beda še večja, sem se do ušes zaljubil v siromašno dekle, ki je bolehalo na pljučih.

Kdo bi bil slutil kaj takega pri sfingi z zelenimi očali, ki se je imenovala Mascarot?

— Povedati vam hočem to zgodbo kratko, — je nadaljeval. — Nekega dne je prišlo tako daleč, da vsi skupaj nismo premogli niti belica in Hortebize mi je bil baš povedal, da bo moja ljubica kmalu umrla, če ne bo imela dobre hrane.

— No, le počakajta, prijatelja! — sem vzkliknil. — Denar bomo kmalu imeli. Plan sem ven, ne da bi vedel, kaj bom počel. Vpraševal sem se v uhu, ali naj iztegnem roko in začnem prosjati, ali pa zadavim mimoidočega in mu vzamem denar. Napotil sem se k Seimi in taval kar tja v en dan po nabrežju, ko mi je naekrat šinila v glavo rešilna misel.

Spomnil sem se, da je sredi in da bi usegnil najti v kavarni Lamblin nekatere svoje bivše učence; in med njimi bi se moral našel kdo, ki bi mi mogel za prvo silo posoditi nekaj denarja, recimo sto krajcarjev.

Sto krajcarjev ni mnogo, kaj ne, gospod markiz? Toda tistega dne so pomenili zame življenje mojih prijateljev in ozdravljenje moje ljubice.

Ko sem prišel v kavarno Lamblin, ni bilo tam še nobenega mojega znanca. Natakari, na katerega sem se obrnil, je zaničljivo pogledal mojo obleko in ko je zvedel, da sem domači učitelj, mi je izvolil odgovoriti, da gospodov še ni, da pa morajo priti vsak čas. Dejal sem, da jih počakam. Natakari me je vprašal, kaj mislim naročiti. Odgovoril sem: nič! in sedel v kot.

Čakal sem dobre četrte ure, ko je naenkrat vstopil v kavarno mož, čigar obraz mi ne izgine iz spomina, četudi bi živel sto let. Bil je blede kot zid, njegove poteze so bile razjedene in ustnice so se mu tresle. Takoj mi mi je bilo jasno, da imam pred seboj moža, ki ga preganja kruta usoda kakor je mene.

Toda on je moral biti bogat. Čim je sedel v naslanjač, so prihiteli natakariji in ga puznično vprašali, kaj izvoli naročiti. S hropečim glasom, ki je bil tako težko razumljiv, da so morali vprašanje dvakrat ponoviti, je naročil:

— Steklenico žganja in pisalni pribor.

To, kar je Mascarot pravil, je bila resnična zgodba. Na poslušalce je napravil globok vtis. Celó večno smehljajoči se dr. Hortebize je postal resen.

— Pogled na tega moža, — je nadaljeval lastnik zavarovalnice, — mi je bil v olajšanje.

Ljudje smo že tako ustvarjeni, da nam nesreča bližnjega pomaga prenašati lastno nesrečo. Bilo mi je jasno, da mož strašno trpi in z nekakšnim nezdravim zadoščenjem sem dejal:

— Življenja ne preklinjajo samo siromaki, tudi bogatini imajo svoje križe in težave.

NADALJEVANJE SLEDI

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Priporočila cenno domače zdravilo

"V Evropi smo vedno smatrali Anchor Pain-Expeller za najboljšo domače zdravilo. Ni ni boljše za boleč hrbet, okorele sklepe, ohromelce, mišice ali revmatične bolečine. Celó zobobola, glavobola, krčpi in krčev se hitro odpmore s tem ceninim zdravilom."

Bloomfield, N. J.

PAIN-EXPELLER

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

47

(Nadaljevanje.)

Materina pretnja: — Če greš k tej babi, ti razbijem glavo, — je ni mogla zadržati. Toda sramota, neizmerna sramota, ki ji je poglala kri v lica, ako je pomislila na mater. Kaj bo o njej rekla Mina? Zmerjala bo! In, ali ji bo mogla oporekati? Ne! Greta je bila dovolj stara in tudi dovolj prebrisana, materi ni bilo treba tako glasno kričati da se je razlegalo po celi kleti, saj je vedela vse. In tako ni šla k Mini, ker se je sramovala. Toda danes je ni bilo sram, danes ji je mogla prinesiti veselje — Artur je bil zopet doma!

V Kopitarjevi ulici je našla samo Matildo v klobuku in pajolanu, oblečeno v črno obleko ker je bila ravno pripravljena, da gre. Ravno je zaprla vrata. Greta je izvedela, da Mina ne stanuje več tu, temveč v Železničarski ulici pri nekem Milnarju; za številko Matilda ni vedela.

In tako je letala Greta od hiše do hiše in je z bojazljivim šepetanjem izpraševala po nekem Milnarju. Konečno vendar najde: Mina pa se ni niti razveselila!

— Kako si zrasla! — pravi Mina in jo potegne v kuhinjo. — Sedi! In zdaj mi povej, kako si me našla.

Greta ji pove da ji je Matilda, ko je ravno odhajala z doma, povedala njen naslov.

Mina se prestraši.

— Kaj? Matilda praviš, da je šla z doma? Ali ne čaka na mene? In v črni obleki? Sama? Ne s Frido v naročju? — Trdo prime Greta. — Kje je bila Frida?

— Kakšna Frida?

— Moja Frida, moja mala deklica.

— O, tako. — Greta zardi in povese oči k tlom. — Je nisem videla.

— O, Bog! — Mina je bila vsa nesrečna. — Tako, zdaj gre tudi ob nedeljah popoldne iz hiše in pusti Frido samo! Ali je kaj rekla, kdaj se zopet vrne? Ali pa, kam gre? Ali zakaj gre?

Greta na nobeno vprašanje ne ve odgovora.

— Artur je zopet tukaj, — reče še enkrat in gleda v Minin obraz. Nobenega žarka veselja ni v njem, in tudi ne nobene srameljive rdečice, nobena poteza ni izdala presenečenja; njen obraz je popolnoma miren.

Greta je bilo zelo začudena. Celo noč ni mogla spati. Po mizni postelji, kjer so tolikokrat tekale njine solze, pred katero je tolikokrat klečala in iskreno molila za Arturjevo rešitev, se je celo noč brez spanja premetavala. Od onega trenutka, ko je včeraj v večernem mraku, sedeč na najvišji stopnici, spoznala Arturja, ki se je boječe splazil mimo nje v klet, je bilo pri njej sklenjeno: — To mora Mina takoj vedeti! Kako bo vesela!

Mininega obnašanja ni mogla razumeti — ali Arturja ni imela več rada? In vendar je Mina one nedelje, ko je bila skrita v temni prodajalni visela na Arturjevo vratu in je bridko jokala ter vedno in vedno klicala njegovo ime.

Greta sklene roke in skuša s pogledom vjeti Minine oči.

Mina se ne zmeni za njo, samo sama sebi mrmra:

— Kje je vendar Matilda? In Frida? Da ne morem iti tja pogledat.

Nemirno stopa sem in tja, prijemlje za stol, prijemlje za mizo, slednjič zopet vzame v naročje Irmo ter sede k mizi Greti nasproti. Pogovor se kar ne more razviti. Odtujili sta si se.

— Ali si bila pri birni? — vpraša Mina, samo da je kaj rekla.

Greta zmaje z glavo:

— Še ne; stane denar. Mati pravi: neumnost!

— Toda iz šole si že?

— Hm!

— Ali se kaj učiš?

Greta prikimava.

— Kje pa?

— Pri — zvečičavni armadi.

— O, Ježek ali si še vedno tako neumna? — zakliče Mina in udari z rokama. — S teboj ne grem več tja. Take neumnosti!

Greta se ljubeznjivo skoro sočutno smeje; lahna rdečica zalije njen obraz. Na to pa se dvigne in ponudi Mini roko.

— Reši svojo dušo, — reče razločnejše, kot pa je imela navado govoriti. In pri tem ji stoji solze v očeh.

— Vem, da si dobra! — Mina jo poljubi. — Pa zopet me kaj obišči; me bo vedno veselilo.

— Artur — je zopet tukaj, — pravi Greta še enkrat, ko je Mina že hotela zapreti vrata ter se še enkrat obrne na pragu. — Ali si huda nanj?

— Ne; kakaj? Z Bogom, Greta! — In zapre kuhinjska vrata.

Počasi gre Greta po ulicah; težko nosi svoje misli. Da se ni Mina razveselila, ko se je zopet vrnil oče njenega otroka! Ali je bila to ljubezen? Ali so mogli ljudje, ki še niso bili rešeni, sploh ljubiti? O, ti reveži, saj niti vedeli niso, kaj je ljubezen!

Ginljivo obrne oči proti nebu in moli za Mino in Arturja.

Nocoj je imela Mina zopet priložnost, da bi mogla mirno spati. Nenavadna tišina je vladala v majhnem stanovanju. Otroci so trdno spali, celo Irma ni stokala. In vendar Mina ni mogla spati. Oči jo peko; tako dolgo je že gledala v temo. Sama na sebe se jezi, da lepe priložnosti za spanje boljše ne izrablji. Kaj ji je bilo treba vedno misliti na Greta, na Matildo in Frido!!

Kakor bi padla z neba, je prišla Greta! Že poldrugo leto ni ničesar slišala o njej, zdaj pa je bila nenadoma tukaj in ji je prinesla poročilo o Fridi! Ne, to ni šlo vse prav!

Mina ni zastoj hodila pri Matildi v šolo; babjeverske misli so se je prijele. Strese se in si potegne odejo čez glavo. Da je Greta prišla tako nenadoma, je bilo "namenjeno", kot je rekla Matilda.

Kam neki je šla Matilda? Misel polna bojazni napolnjuje Mino. V črni židani obleki? Drugoče si Matilda ni oblekla črne obleke, saj je bila vendar njena poročna obleka; obleko je imela zašito v vreči in je čakala srečnega dne, ko bo v njej z vencem na glavi šumela pred oltar k poroki. Zdaj pa jo je oblekla in šla v njej kar navadno v soboto!

Mina si beli glavo.

In Frida, tako sama! Ali se otroku ni moglo kaj pripetiti? Kar je kdaj slišala o strašnih pripovedih: o otrocih, ki so bili zaprti v sobi, ki so se igrali z užigalicami in so zažgali posteljo, ali pa so splezali na okno in so padli na ulico, vse to ji pride na misel. Popolnoma je pozabila, da je Frida za kaj takega še premajhna.

Pot jo oblije, ustnice se ji tresejo. Vsa razburjena se obrača z ene strani na drugo. Njena slabotna pamet ji ne pomaga, sree ji bje in bje in se nikakor ne umiri. Nekaj se je zgodilo — drugače Greta ne bi bila prišla. In to se ji zagrizne v srce: misel, ki ni bila prava!

Da bi se saj zdanilo! Česar si navadno ni želela, po tem je sedaj požljivo hrepelja — dan! Ali ne bi bilo najboljšje, da bi na

Tudi Vi želite še enkrat videti domovino!

Za denar, katerega potrošite v brezdelju, lahko uresničite Vašo željo in obiščete rojstni kraj.

Voznja od New Yorka do Ljubljane stane \$ 84.23

Za tja in nazaj preko Havre \$159.00

Od New Yorka do Trsta \$ 90.00

Za tja in nazaj \$150.00

Na brzoparnikih nekaj več.

Tudi kdor še ni ameriški državljan, dobi dovoljenje, s katerim lahko ostane v domovini eno leto.

Moderni parniki vam nudijo vso postrežbo in neprijetnosti dožive le potniki, ki odpotujejo brez potrebnih navodil.

PIŠITE TAKOJ ZA BREZPLAČNA NAVODILA NA:

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)

216 West 18th Street New York, N. Y.

vse zgodaj šla v Kopitarjevo ulico, bi se tem splazila v hišo, kakor hitro je vratar odprl vrata in bi sama pogledala, kaj je? Drugače ni imela mira. In predno bodo domači vstali, bo že davno zopet doma. Samo pogledati je hotela; samo en pogled!

Ta odlotitev ji prinese nekoliko miru; tudi zaspi. Toda v sanjah vidi Režekovo klet, Berto, Arturja — in Greta, vedno Greta! Stala je na pragu z bledim, resnim obrazom in je kazala navzgor; neprestano kaže njen prst! Kaj je rekla — kaj?

Mina krične in se zbudi. Zdaj je bila prepričana, da vse to nekaj pomeni. Jutro se je pričelo svetliti.

Ni se mogla dovolj naglo obleči. S kljuko vzame ključ in se splazi skozi vrata. Ni imela obstanke; morala je v Kopitarjevo ulico!

(Dalje prihodnjik.)

PETROLEJ IN PREM OG

Geologi so preračunali bogastvo premogovnikov in petrolejskih vrelcev, pa so dognali, da bo trajala doba premoga, takozvana "črna epoha" še približno 2200 let. Angleški premogovniki bodo izčrpani v 100 letih, nemški v 1400 letih, ameriški v 2000 letih. Mnogo hitreje pa bližajo koncu svetovne petrolejske zaloge.

Ameriški petrolejski magnat Doherty trdi, da se bodo ameriški petrolejski vrelci izčrpani v enem desetletju, če se bodo nadaljevale njegove prekomerne uporabe. Anglež Richard Comayne je preračunal, da bodo svetovni petrolejski vrelci v 80 letih suhi. Ta prerokovanja so vzbudila mnogo tera vprašanja, kako in s čim bi nadomestili petrolej in premog v bodočnosti. Znanost se je s temi vprašanji vneto doledje je bavila, a ni dala nikakih pametnih zaključkov.

Misli so predvsem na to, kako bi najbolje izrabili toplotno moč premoga, da bi na ta način podaljšali "živiljenje" velikim premogovnim zalozgom. Danes se na primer v najboljših kurilnicah parnih kotlov porabi le 15 odstotkov kalorične energije, ki jo hranijo v sebi premog. Drugi načrt se dotika misli, kako bi ustvarili umetni premog. Gre namreč za racionalno in sistematično porabo ogromnih šotnih skladišč v zemlji. Tu mislijo moko šoto potom visokega pritiska (do 100 atmosfer), na nek način predelati, da bi bila porabljiva kakor premog; da bi polagali up v večje izrabljanje vodnih moči prav v svrhu ogrevanja ni preveč misliti, saj stoji pre namo stoteletje, v katerem se bodo postavile vse vodne moči v službo človeka. Nemški učenjak Viktor Meyer je prišel na misel, da bi porabili visoko napetost bliskov, katero bi spravili v akumulatorje. Neki angleški znanstvenik zopet priporoča, da bi porabili mogočno morsko valovje kot električno silo in bi v ta namen zgradili zidovje vzdolž obale. Znanosti pa tudi poskus, kako bi praktično porabili neizmerno moč solnce, pa so bili doseženi dokaj uspehi.

Navažnejše vprašanje, ki mora biti končno veljavno rešeno, je sledeče: Kako bi spravili v službo človeštva brezkončno deljenje atomov. Pomen tega problema se nam bo razjasnil, če pomislimo, da da en sam gram radiuma, če ga delimo v atome, 70 milijonkrat toliko energije, kakor tolikšna masa premoga, če do konca izgori.

Kakor prve dve leti, tako tudi letos v vatikanski državi mnogo zidajo. Po lateranski pogodbi je dobila sveta stolica od Italije približno dve milijardi v gotovini in vrednostnih papirjih. In večino tega denarja Vatikan investira v nova poslopja. Gradbena delavnost Vatikana pa podpira tudi italijanska država, ki se je zavezala zgraditi na lastne stroške vatikansko železnico. Vsa druga vatikanska poslopja, kakor velika radio-postaja, nova umetniška galerija, guvernerjeva palača, poštni urad itd. so bila zgrajena na stroške Vatikana.

Zadnji večji gradbeni projekt Vatikana je nova palača, kamor pride šest svetih kongregacij. Palačo so že začeli graditi, in sicer nasproti cerkve Santa Maria. — Zgrajena bo v slogu te cerkve in drugih poslopij trga. Gradi jo inženir Momo. Palača kongregacij bo imela zanimivo oklopano klet, visoka bo štiri nadstropja. Podzemni del je že dograjen, nadzemni bo pa pod streho v juniju prihodnjega leta; dograjena bo palača leta 1934. Od konkordata z Italijo je Vatikan neprestano največji stavbenik Rima.

SIN CESARJA MAKSIMILIJANA?

Blizu virginske obali pri Kap Henry leži 70 m globoko ogrodje jadrnice "Merida", ki se je potopila leta 1911. Na "Meridi" je vozil takrat odslovljeni mehiški predsednik Diaz v Evropo kronške dragocenosti bivšega mehiškega cesarja Maksimilijana, ustreljenega leta 1867. Zaklad se cenili na 5 milijonov dolarjev in vse to ogromno bogastvo se je potopilo z "Merido". Zdaj hočejo Američani zaklad dvigniti in tu se začneja zanimanje javnosti za trgovca z ribami v Islingtonu v Angliji Williama Brightwella. Mož je pisal amerškemu kapitanu Bowdoinu, vodji ekspedicije, ki ji je poverjena naloga dvigniti potopljeno jadrnico. Brightwell namreč pravi, da ima pravico do Maksimilijanovega zaklada, ker je sin cesarja Maksimilijana in njegove soproge Charlotte.

Nastane vprašanje ali gre za sleparijo ali za resnico. Brightwell trdi, da ga je pred mnogimi leti posetil nadvojvoda Johan Salvator, znan pod imenom Johan Orth, in mu je povedal, da je Maksimilijanov sin. Ime mu ni William temveč Frane Rudolf Maksimilijan. Njegova mati je prišla haje po tragični Maksimilijanovi smrti v Evropo in je za-

POZIV NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslano jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročnino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo priporočili vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

man prosila pomoči najprej Napoleona III., potem pa še papeža Pija. Sirota je končno zblaznela. Brightwell trdi, da je bil rojen leta 1867 v Vatikanu in se istega leta so ga odpeljali v Anglijo, kjer so ga pustili lépo oblečene na stopnicah katoliške cerkve v londonskem okraju Hackney. Našli so ga in poslali v sirotišnico, pozneje ga je pa adoptiral trgovec William Brightwell.

HIŠA, KJER SO USTRELILI CARSKO RODBINO

Bivši sovjetski študent N. Moskvini, ki je prišel nedavno v Pariz, pripoveduje o življenju mladine v Rusiji. Na eni strani vzgajajo mladino strogo v komunističnem duhu, na drugi jo pa tarajo skrb za vsakdanji kruh. Posledica je, da mladina ne pozna mnogih važnih dogodkov iz ruske zgodovine, zlasti ne iz začetka našega stoletja. Prebivalstvo Rusije je v splošnem že pozabilo, da je bila carska rodbina umorjena. V literaturi in dnevnem tisku se o tem ne razpravlja, in mlado pokolenje sploh ne ve, kako je carska rodbina umrla. Ko sem bival v Jekaterinburgu, pripoveduje Moskvini, sem se večkrat spomnil, kako je postalo to mesto z godovinsko. Kmalu po prihodu sem se napolnil v proletarski park in na trgu blizu parka so mi pokazali enonadstropno hišo, češ, to je najpomembnejši zgodovinski spomenik, hiša trgovca Ipatijeva, kjer je bila ustreljena carska rodbina.

Prihodno nedeljo sem si ogledal to hišo. Debele preproge pokrivalo tla tako, da se koraki ne slišijo. Hiša je spremenjena v nekakšen muzej. Rdeče suknjo in zavese temne barve napravijo na človeka mučen vtis. Vsi govore tu tiho, kakor bi bil mrlič v hiši. Nekatere sobe so obnovljene tako, da vidiš v njih vse, kakor je bilo usodne dni, ko je prebivala

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljevid Slovenije na močnim papirju s platnastimi pregledbi 7.50

Pokrajni ročni zemljevidi:

Dravska Banovina 30
Slovenske Gorice, dravska planjsko polje 30
Ljubljansko in mariborsko oblasti 30
Pohorje, Kozjak 30
Prekmurje in Međumurje 30

Canada 40
Združenih držav, veliki 40
Mali 15

Nova Evropa 40

Zemljevidi:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, vsaki po 25
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — Virginia, Ohio, New York — vsaki po 40

Naročilom je priložen denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Knjige pošiljamo poštne proste.

"GLAS NARODA"

216 W. 18 Street
NEW YORK

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POVOVANJE

SHIPPING NEWS

5. novembra:	Champlain v Havre	29. novembra:	Bremen v Bremen
9. novembra:	Fres. Roosevelt v Havre	30. novembra:	New York v Cherbourg
10. novembra:	Hamburg v Cherbourg		Manhattan v Havre
11. novembra:	Bremen v Bremen		Statenland v Boulogne sur Mer
12. novembra:	Volendam v Boulogne sur Mer	1. decembra:	Stuttgart v Bremen
13. novembra:	Hlex v Genoa	2. decembra:	Homerie v Cherbourg
15. novembra:	Leviathan v Cherbourg in Bremen	3. decembra:	Bex v Genoa
16. novembra:	Vulcania v Trst	6. decembra:	Naturnia v Trst
18. novembra:	Deutschland v Cherbourg	7. decembra:	Europa v Bremen
19. novembra:	Olympic v Cherbourg	8. decembra:	Fres. Roosevelt v Havre
23. novembra:	St. Louis v Cherbourg	9. decembra:	Berlin v Bremen
24. novembra:	Gen von Steuben v Bremen	9. decembra:	PARIS (BOŽIČNI IZLET) Havre
25. novembra:	Berengaria v Cherbourg	10. decembra:	Albert Ballin v Cherbourg
26. novembra:	Champlain v Havre		Olympic v Cherbourg
	Augustus v Genoa	13. decembra:	Roma v Genoa
	Majestic v Cherbourg	13. decembra:	Hamburg v Cherbourg
		14. decembra:	Majestic v Cherbourg
		15. decembra:	Berengaria v Cherbourg
			Conte di Savoia v Genoa
		15. decembra:	Bremen
			Leviathan v Cherbourg in Bremen
		21. decembra:	Fres. Harding v Havre
		22. decembra:	Deutschland v Cherbourg
		23. decembra:	Bremen v Bremen
		23. decembra:	Champlain v Havre
		27. decembra:	Homerie v Cherbourg
		27. decembra:	Europa v Bremen
		28. decembra:	New York v Cherbourg
		30. decembra:	Manhattan v Havre
			Olympic v Cherbourg

DVA BOŽIČNA IZLETA V JUGOSLAVIJO

PREKO HAVRE

Na najnovšem francoskem parniku "CHAMPLAIN" in priključenem parniku "PARIS" 26. NOVEMBRA in 9. DECEMBRA. Izletnike bodo spremljali izvedeni spremljevalci French Line. NIZKE CENE ZA VSE DELE JUGOSLAVIJE. Za informacije in cene vprašajte pri našem lokalnem agentu LEO ZAKRAJŠEK General Travel Service, Inc. 1259 Second Ave., New York, N. Y. METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (Frank Sakser) 216 W. 18th St., New York, N. Y.

French Line

19 STATE STREET

NEW YORK, N. Y.

v njih carska rodbina. V eni sobi stoji steklena omara z napisom: "Revolver in sablja delavca verheske tovarne Matrosova, ki je izvršil obsodbo jekaterinburškega sovjeta delavskih, vojaških in kmečkih zastopnikov nad carsko rodbino".

IŠČEM svojega brata Frank Dovjak, doma iz Dolenje vasi pri Cerklju. V Ameriko je prišel pred 31. leti. Pred 10 leti je odšel v Milwaukee, Wis., ali v Richmond. Sporočiti mu imam važne stvari. Moj mož je umrl 18. septembra 1932. Če kdo kaj ve o njem, naj sporoči sestro: Ursuli Bacar, 951 N. Warman Ave., Indianapolis, Ind. (3x 3—5)

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York City

Vsakourstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

• se dobi pri

"GLAS NARODA"

• 216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN